

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, 724, 791, 819 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 3a dodaje się art. 3b i art. 3c w brzmieniu:

„Art. 3b. Komisja jest właściwym organem w rozumieniu art. 4 pkt 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. 1, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1286/2014”.

Art. 3c. 1. W przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1, art. 6 i art. 7, art. 8 ust. 1–3, art. 9, art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 14 i art. 19 rozporządzenia nr 1286/2014, Komisja może, w drodze decyzji:

- 1) zakazać proponowania detalicznego produktu zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, o którym mowa w art. 4 pkt 3 rozporządzenia nr 1286/2014;
- 2) nakazać zawieszenie proponowania detalicznego produktu zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, o którym mowa w art. 4 pkt 3 rozporządzenia nr 1286/2014;
- 3) wydać publiczne ostrzeżenie wskazujące osobę odpowiedzialną za naruszenie prawa oraz charakter tego naruszenia;
- 4) zakazać posługiwania się dokumentem zawierającym kluczowe informacje, który nie spełnia wymogów art. 6–8 lub art. 10 rozporządzenia nr 1286/2014, oraz nakazać publikację nowej wersji tego dokumentu spełniającej te wymogi;

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 35).

²⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 35.

- 5) nałożyć karę pieniężną do wysokości nieprzekraczającej:
- a) w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej:
 - kwoty 21 569 000 złotych lub 3% przychodów netto ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych, a w przypadku zakładu ubezpieczeń – 3% składki przypisanej brutto, wykazanych w ostatnim sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy, zatwierdzonym przez organ zatwierdzający, lub
 - dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia – w przypadku gdy jest możliwe ich ustalenie,
 - b) w przypadku osoby fizycznej:
 - kwoty 3 019 660 złotych lub
 - dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia – w przypadku gdy jest możliwe ich ustalenie.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest natychmiast wykonalna.

3. Komisja, nakładając sankcje, o których mowa w ust. 1, uwzględnia okoliczności, o których mowa w art. 25 rozporządzenia nr 1286/2014.

4. W przypadku gdy osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, o której mowa w ust. 1 pkt 5 lit. a, jest jednostką dominującą albo jednostką zależną jednostki dominującej, która ma obowiązek sporządzać skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1089), karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 5 lit. a, ustala się na podstawie przychodów netto ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych, a w przypadku zakładu ubezpieczeń – składki przypisanej brutto, wykazanych w ostatnim rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zatwierdzonym przez organ zatwierdzający jednostki dominującej.

5. Komisja przekazuje do publicznej wiadomości informację w szczególności o treści rozstrzygnięcia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 1, oraz rodzaju i charakterze naruszenia, imieniu i nazwisku osoby fizycznej lub firmie (nazwie) podmiotu, na który została nałożona sankcja, zgodnie z zasadami określonymi w art. 29 rozporządzenia nr 1286/2014.

6. Przekazanie do publicznej wiadomości informacji określonych w ust. 5 wymaga podjęcia przez Komisję uchwały.

7. Informacje, o których mowa w ust. 5, dotyczące imienia i nazwiska osoby, na którą została nałożona sankcja, Komisja udostępnia na swojej stronie internetowej przez okres roku, licząc od dnia ich udostępnienia.

8. W przypadku nałożenia sankcji, o której mowa w ust. 1, Komisja może, w drodze decyzji, zobowiązać twórcę, osobę doradzającą lub sprzedającą detaliczny produkt zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny, w rozumieniu rozporządzenia nr 1286/2014, do bezpośredniego poinformowania inwestorów indywidualnych w rozumieniu rozporządzenia nr 1286/2014 o rodzaju i wysokości nałożonego środka, organie właściwym do rozpatrzenia skargi lub prawie wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym.

9. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.”;

2) w art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członkowie Komisji mogą udostępniać informacje uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom odpowiednio urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw gospodarki, urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, Narodowego Banku Polskiego oraz Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 i 1089) w art. 366:

1) uchyla się ust. 1;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organ nadzoru wprowadza zakazy lub ograniczenia, o których mowa w art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów

inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. 1, z późn. zm.³⁾), w drodze decyzji.”;

3) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje Komisji dokument zawierający kluczowe informacje, w rozumieniu rozporządzenia wymienionego w ust. 2, co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem proponowania go, a w przypadku jego aktualizacji co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem proponowania.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

³⁾ Patrz odnośnik nr 2.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej stanowi wykonanie obowiązków ciążących na Rzeczypospolitej Polskiej, przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. 1) zmienionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/2340 z dnia 14 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych w odniesieniu do daty rozpoczęcia jego stosowania (Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 35), zwanym dalej „rozporządzeniem 1286/2014”. Realizacja tych obowiązków sprowadza się do wskazania Komisji Nadzoru Finansowego jako organu odpowiedzialnego za nadzór, przestrzeganie i egzekwowanie przepisów rozporządzenia 1286/2014 oraz nakładanie kar administracyjnych za nieprzestrzeganie przepisów tego rozporządzenia.

Przepisy rozporządzenia 1286/2014 w dużej mierze mają charakter techniczny, nakładając na twórców produktu PRIIP lub osoby sprzedające taki produkt szczegółowo określone wymogi w zakresie tworzenia dokumentów zawierających kluczowe informacje w zakresie detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych. Niezależnie od faktu, iż rozporządzenie unijne, na podstawie art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, rozporządzenie 1286/2014 wprowadza regulacje wymagające implementacji do krajowego porządku prawnego, co zostanie dokonane w drodze nowelizacji ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, 724, 791, 819 i 1089).

W art. 1 projektowanej ustawy proponuje się dodanie przepisów art. 3b i art. 3c w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym. Dodawany przepis art. 3b wskazuje Komisję Nadzoru Finansowego jako właściwy organ w rozumieniu art. 4 pkt 8 rozporządzenia 1286/2014. Zgodnie z projektowanym art. 3c Komisja będzie

uprawniona do nakładania, w drodze decyzji, kar administracyjno-prawnych, o których mowa w art. 24 ust. 2 rozporządzenia 1286/2014. W stosunku do proponowanego art. 3c ust. 1 pkt 3 zastosowanie będzie miał art. 29 ust. 3 rozporządzenia 1286/2014 stanowiący o publikacji decyzji w razie odwołania do odpowiednich organów sądowych lub innych organów oraz publikacji decyzji uchylającej poprzednią decyzję. Z kolei w treści proponowanego art. 3c ust. 1 pkt 4 proponuje się użyć pojęcia „posługiwania się” zamiast użytego w rozporządzeniu 1286/2014 sformułowania „przekazywania”. Zaproponowane sformułowanie jest bardziej adekwatne w kontekście wprowadzanego zakazu, a także anglojęzycznej wersji rozporządzenia 1286/2014.

Przepis art. 24 ust. 2 lit. e rozporządzenia 1286/2014 określający wysokość nakładanych kar administracyjnych posługuje się pojęciem „całkowity roczny obrót jednostki prawnej, zgodnie z najnowszym dostępnym sprawozdaniem finansowym, zatwierdzonym przez organ zarządzający”. Jednakże w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1089), w której określono m.in. zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych jednostek, nie występuje pojęcie „całkowitego rocznego obrotu”. W związku z powyższym proponuje się stosowanie pojęć analogicznych jak w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 i 1089). W odniesieniu do zakładów ubezpieczeń nakładane kary będą ustalane w zależności od przypisu składki brutto, natomiast w odniesieniu do innych jednostek – w zależności od przychodów netto ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych. Sankcje te mają charakter indywidualny.

Zgodnie z projektowanym art. 3c ust. 3 proponuje się również zobowiązanie Komisji Nadzoru Finansowego do uwzględniania wszystkich istotnych okoliczności przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie zastosowania określonej sankcji, zgodnie z zasadą proporcjonalności. W tym celu proponuje się bezpośrednio odwołanie do art. 25 rozporządzenia 1286/2014 zawierającego katalog istotnych okoliczności, które powinny zostać wzięte pod uwagę przy nakładaniu sankcji. Takie rozwiązanie jest uzasadnione tym, że art. 25 zawiera bezpośrednio odwołanie do art. 24 ust. 2 rozporządzenia wymagającego implementacji do prawa krajowego.

Propozycja umieszczenia powyższych przepisów w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym jest uzasadniona brakiem możliwości skutecznego i pełnego umieszczenia tychże regulacji w poszczególnych ustawach sektorowych. Proponowane regulacje, co do zasady, mieszczą się w zakresie dwóch ustaw sektorowych, tj. ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.), jednakże nie można wykluczyć pojawienia się detalicznego produktu zbiorowego inwestowania niemieszczącego się w zakresie przedmiotowym tych aktów prawnych. Rozporządzenie 1286/2014 określa obowiązki przy sprzedaży produktów i ich cechy, nie dotyczy natomiast podmiotów, które je tworzą i sprzedają. Ustawodawca europejski nie zdecydował się także na dokonanie zmian w odpowiednich dyrektywach sektorowych.

Z kolei w odniesieniu do nakładanych zakazów lub ograniczeń o charakterze generalnym, o których mowa w art. 17 rozporządzenia 1286/2014, proponuje się pozostawienie ich w art. 366 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Pozostawienie tego uprawnienia w ustawie sektorowej jest uzasadnione tym, że przewidziane w art. 17 rozporządzenia 1286/2014 zakazy i ograniczenia odnoszą się jedynie do rynku ubezpieczeniowego w zakresie ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych.

Ponadto proponuje się uzupełnienie przepisu art. 366 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej o przepis przewidujący skorzystanie z możliwości uregulowanej w art. 5 ust. 2 rozporządzenia 1286/2014, wprowadzający obowiązek przekazania Komisji przez zakład ubezpieczeń wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokumentu zawierającego kluczowe informacje co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem proponowania go oraz co najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem proponowania aktualizacji funkcjonującego dokumentu zawierającego kluczowe informacje. Takie rozwiązanie wynika z faktu, iż na poziomie Unii Europejskiej obowiązuje zakaz systematycznej kontroli warunków produktów ubezpieczeniowych przez organy nadzoru. Zasada ta znajduje odzwierciedlenie w art. 21 ust. 1 akapit pierwszy obowiązującej obecnie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Solvency II) (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2009, str. 1, z późn. zm.). Skutkiem tego jest

brak bieżącej informacji otrzymywanej przez organ nadzoru o nowo wprowadzanych produktach ubezpieczeniowych, co może negatywnie wpłynąć na efektywność korzystania z kompetencji określonych w art. 17 rozporządzenia 1286/2014.

Nie zachodzi okoliczność przewidziana w art. 22 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia 1286/2014 upoważniająca państwa członkowskie do niewprowadzania przepisów dotyczących sankcji administracyjnych za naruszenia podlegające sankcjom karnym na mocy ich prawa krajowego.

Jak wskazano wyżej, regulacje rozporządzenia 1286/2014 zostały wcześniej częściowo implementowane do krajowego porządku prawnego w art. 366 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. W związku z proponowanym nowym brzmieniem art. 3b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym art. 366 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej zmienia się.

Pierwotnym terminem rozpoczęcia stosowania rozporządzenia 1286/2014 był dzień 31 grudnia 2016 r., jednakże wskutek odrzucenia przez Parlament Europejski w dniu 14 września 2016 r. regulacyjnych standardów technicznych określających elementy dokumentu zawierającego kluczowe informacje, Komisja Europejska odroczyła termin rozpoczęcia jego stosowania na dzień 1 stycznia 2018 r. W związku z tym, termin wejścia ustawy w życie został wyznaczony na dzień 1 stycznia 2018 r.

Proponowana zmiana brzmienia ust. 3 w art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest konsekwencją jej nowelizacji dokonanej w czerwcu 2016 r. W wyniku wprowadzonej zmiany, w skład Komisji Nadzoru Finansowego wchodzi minister właściwy do spraw gospodarki lub jego przedstawiciel. Niezbędne jest zatem uzupełnienie przepisów ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym o przepisy, które pozwolą ministrowi właściwemu do spraw gospodarki lub jego przedstawicielowi udostępniać pracownikom Ministerstwa Rozwoju informacje uzyskane w związku z uczestnictwem w pracach KNF, w tym informacje podlegające ustawowej ochronie, w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami KNF. Tego rodzaju unormowania w odniesieniu do pozostałych tzw. nieetatowych członków KNF, tj. ministra właściwego do spraw instytucji finansowych lub jego przedstawiciela, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego lub jego przedstawiciela, Prezesa NBP lub oddelegowanego przez niego członka zarządu Narodowego Banku Polskiego

oraz przedstawiciela Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zawiera art. 16 ust. 3 ustawy w dotychczasowym brzmieniu.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawiania jej organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE) w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, str. 42).

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego też projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowana ustawa będzie miała nieznaczny wpływ na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w zakresie wynikającym z rozporządzenia 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych. Dotyczy to możliwości nakładania przez Komisję Nadzoru Finansowego określonych kar administracyjnych za nieprzestrzeganie przepisów tego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 5 ustawy dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Nikt nie zgłosił uwag w tym trybie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.